

Scientific Journal

VIRTUS

#39, December, 2019
published since 2014

2019

ISSN 2410-4388 (Print)
ISSN 2415-3133 (Online)

Scientific Journal *Virtus*
Issue # 39, December, 2019
Published since 2014

*Recommended for publication by the Council of
NGO "Sobornist" (the proceedings No.4 December 30, 2019).*

Founder: Scientific public organization
"Sobornist" (Ukraine).

Publisher: Center of Modern Pedagogy "Learning
Without Borders" (Canada).

Partners:

- + Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine);
- + Lugansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine);
- + Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine);
- + SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);
- + Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education (Ukraine);
- + Pomeranian Academy in Slupsk (Poland);
- + Baku Islamic University (Azerbaijan);
- + University of the town of Nish (Serbia);
- + Zielonogorski University (Poland);
- + Center of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" (Canada).

*Virtus: Scientific Journal / Editor-in-
Chief M.A. Zhurba – December # 39,
2019. – 148 p.*

Editor-in-Chief:

Zhurba M.A., Ph.D., professor, Head of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Kuzmichenko I.O., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Humanities of SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);

Talishinski E.B., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Public Disciplines of the Baku Islamic University (Azerbaijan);

Starichenko E.V., Head of Analytical Department of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Mainhandling Editor:

Kravchenko Yu.V., Manager on international cooperation of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Journal Indexing:

✓ **Google Scholar** is a freely accessible web search engine that indexes the full text or metadata of scholarly literature across an array of publishing formats and disciplines. The Google Scholar index includes most peer-reviewed online academic journals and books, conference papers, theses and dissertations, preprints, abstracts, technical reports, and other scholarly literature, including court opinions and patents. Google Scholar's database contains roughly 389 million documents including articles, citations and patents making it the world's largest academic search engine.

✓ **Scientific Indexing Services (SIS) (USA)** is academic database which provides evaluation of prestigiousness of journals. The evaluation is carried out by considering the factors like paper originality, citation, editorial quality, and regularity & international presence.

✓ **Citefactor (USA)** is a service that provides access to quality controlled Open Access Journals. The Directory indexing of journal aims to be comprehensive and cover all open access scientific and scholarly journals that use an appropriate quality control system, and it will not be limited to particular languages or subject areas.

✓ **ResearchBib** is open access with high standard indexing database for researchers and publishers. Research Bible may freely index journals, research papers, call for papers, research position.

✓ **Scientific Journal Impact Factor (SJIFactor)** is an international, recognized platform for promoting scientific achievements, as well as supporting publishers and scientific communities interested in state-of-the art research activities in innovation and applied science areas.

Journal «Virtus» has been positively evaluated in the SJIF Journal Master List evaluation process. **SJIFactor = 4,494.**

✓ **Directory of Research Journal Indexing (DRJI)** is to increase the visibility and ease of use of open access scientific and scholarly journals thereby promoting their increased usage and impact. DRJI supply champion has access to global-renowned content in all discipline areas including magazine and journal articles. DRJI advocate, educate, and provide the central resource for indexing.

✓ **International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF)** – academic database was organized with the aim of creating an open platform for scientific research around the world. IIJIF provides the necessary communication of scholars, editors, publishers and conference organizers, through its exclusive services: provides indexing of scientific journals (calculates the impact factor), forms a list of national/international conferences and journals.

**Certificate of Mass Media Registration:
KB № 21060-10860P from 24.11.2014 p.**

Journal Editorial Staff Contact Information.
e-mail: virtustoday@gmail.com
website: <http://virtus.conference-ukraine.com.ua>

© Authors of the Articles, 2019.

© Scientific Journal «Virtus», 2019.

UDC 82–94:37.09:94(045)

Rozman I.I.,*Ph.D., Associate Professor, Mukachevo State University,
rozmanii@ukr.net**Ukraine, Mukachevo*

SOURCES VALUATION OF MEMOIRS AS A HISTORICAL AND PEDAGOGICAL SOURCE

The article discusses the differences between memoirs and autobiographies, the importance of memoirs for a better understanding of the teacher's personality. Emphasis is placed on the study of the life of pedagogical staff. The complex methods and procedures for studying various forms of memoirs is emphasized on.

Key words: memoirship, sources, autobiography, research, scientific value.

Formulation of the problem. Demonstrate the value of memoirs for teaching pedagogical personalities.

The purpose of the article is to compare memoirs and autobiographies and to determine the value of memoirs as a historical and pedagogical source.

Presenting main material. First of all, drawing on the Academic Interpretative Dictionary (1970–1980) Dictionary of the Ukrainian Language, we want to point out that «autobiography is a description of one's life», and «memoirs are a literary work in the form of notes written by the first person – a participant or a witness of the events reflected in it. [1, p.11, 167]. The autobiography should be concise and can be handwritten in chronological order. The main feature that characterizes it is the first-person form of presentation [5].

Memoirs are characterized by the fact that they carry a memoir, a narrative form of presentation of material about real and historical, social and cultural events. The author of the memoir was a participant or a witness of what is said in the work [7, p.303].

As a rule, we know that memoirs are written in adulthood based on personal experience. Clear adherence to historical truth, factuality, chronicle and refusal to «play» the plot, inappropriate artistic techniques [5].

Accordingly, it seems at first glance that sources of personal origin are identified with memoirs. This opinion makes some sense, but we believe that official sources are separated from memoirs and form a separate corpus of sources.

This is due to the fact that the memoirs is based on the subjective position of the author, his personal outlook and personal attitude to events and phenomena. We know that as a result of studying information from memoir literature, we can only discover what is often missing from other sources. This situation does not allow the researcher to better and deeper study the issues from different perspectives of life of teaching staff.

According to the data, the scientific and theoretical foundations of memoirs were elaborated by such scientists as O. Halych, M. Fedun, S. Makarchuk S. Pavlenko, O. Yas, S. Kodan, M. Honcharenko, N. Liubovets, N. Dichek, T. Zavhorodnia, D. Raskin, O. Sukhomlynska etc.

Despite scientific assets have considerable discussion points, they can be optimally adapted to the needs of pedagogical biography.

Memoirs should be viewed synergistically as: a) cultural and historical phenomenon; b) special historical discipline;

c) documentary and literary genre: autobiographies, diaries (notebooks, notes), memoirs or memoirs in itself, correspondence (often considered separately), portraits, obituaries, crypto-memoirs (life, chronicles, other obsolete forms), etc. [2, p.25-26,41-49; 6, p.32-37; 4, p.36-37,447; 8].

We adhere to this approach, although these varieties are often regarded as separate sources of personal origin. We consider it not entirely appropriate to refer to them portraits and obituaries, because they are formed not by their carriers, but by other persons.

Autobiographical memory captures phenomena that are a collection of documentary works, authored or witnessed by events described by personal and official sources.

Memoirs can be studied by following the author's outlook on specific events of life, on the historical past of a nation, epoch or persona, biographical memoir, in which the dominant person is a certain person [3, p.117-128; 4, p.36-37].

In the second half of the nineteenth and early twentieth centuries there was an institutionalization of memoirs as a historical and literary genre and a scientific field. It has been accepted that it is presented as an array of literature that reflects the self-reflection plots of particular social environments.

In the Soviet era, there were two approaches to its understanding: a) utilitarian-pragmatic – as a source of information; b) comprehensive, aimed at studying «one's own history of memories» as monuments of public opinion in the context of socio-psycho-cultural environment [8, p.608].

It should be noted that the term «memoirs» has become used in the Eastern Slavic language tradition.

In the conceptual and categorical apparatus of historical and pedagogical science such terms as «literature of memories», «biographical biography», «ego-document», «life story» and others are often used.

Autobiography, memories, diaries, epistolary, which are also varieties of personal documents, become the source of pedagogical biography.

Based on scientific experience [2, p.147-149; 3, p.117-120, etc.] consider an autobiography as a consistent written author's description of one's life, describing the basic moments of a person's life. Researchers are exploring any form of material that allows them to better understand the individual. These can be spontaneous, written by a person regardless of the purpose of the outsider, the researcher; prepared to order (not always correct); in the form of a comprehensive biography; those that cover separate periods of life; official written according to the canons of business

language; creative ones that are already submitted with the author's self-esteem.

Autobiographies are also found in which in one case the data on externally objectified events and circumstances predominate, in the other the focus is on estimates, reflections on life and so on.

In the "clear" form of autobiographies, there is practically no such thing: they combine different features and characteristics. Understanding the biographers of this diversity is important for their analysis as a source of personal origin. Varieties determine the informativeness and significance of autobiographies as a historical and pedagogical source concerning the origin of the pedagogical staff, her childhood and adolescence, family, social, professional environment, career and creative growth, social activity, in the end, domestic conditions, etc.

An autobiography can be considered as an independent work, where the author explores his own development. However, despite such factualism, it belongs to the type of phenomenological text. This is defined by its characteristics as a source of personal origin and approaches to interpretation.

The scientific and theoretical foundations of the study of autobiography began to form in the mid-nineteenth century. in the writings of V. Diltei, L. Ranke, and other representatives of Western historiography. However, to her first examples as the source of pedagogical biography include the works of an earlier period, in particular the mentioned «Teachings» of Prince Monomakh, the life of I. Turchanskyi.

A separate sampling of creative autobiographies of pedagogical personalities makes it possible to state that their main massif, as the original sources of pedagogical biography, was formed in the second half of the 19 th – 30 th of the 20 th centuries.

Autobiographies are divided into those stored in archival funds, and not always in the personal fund of the author. They can be found in periodicals and editions of copyrighted works or collections of documents about the life and work of figures. It is also possible that the autobiography is printed in a separate book format or printed in separate editions.

In the context of our research, I. Franko's autobiographies are of interest from two perspectives. We are interested in the fact that they point to the possibility of an «autobiographical component» in various works, which gives the basis for exploring different aspects of the creativity of the person in different time frames of her life. Another object of the study is the fact that when exploring the personal life of the staff, it is impractical to focus only on the purely «ego» (his) of the person: it is necessary to study the external environment, the range of interests, connections with social groups, etc.

The validity of this experience is proven by the tradition of introducing special columns in periodicals.

The creative memorial autobiography of M. Drahomanov allowed us to consider it as one of the main sources for the study of teaching staff. The scientist detailed the factors of his own formation as a person. It was in the memoirs that it was emphasized that the love of reading was hereditary, with great pleasure learning foreign languages, and as a student of

the university became one of the organizers of «Sunday Schools». M. Drahomanov tells in detail about the numerous pedagogical matters that intersected with the gymnasium, the university, and the government's educational policy in the Russian Empire.

In general, it is precisely the works of M. Drahomanov's autobiographical direction that become an example of literature in the development of the intellectual process of the early twentieth century; a kind of model of self-reflection, which involved the personal submission by the author of his ancestry and the disclosure of the learning process, participation in youth associations.

Conclusion. These examples reflect the tendency of intertwining autobiography with memoirs. Therefore, in modern editions of memoirs, fragments that are presented as «autobiographical» are often distinguished.

Literature

1. Академічний тлумачний словник (1970 – 1980. Словник української мови в 11 томах. – Том 1. К.: 1970. – С.11, 167.
2. Галич О.А. Українська документалістика на зламі тисячоліть: специфіка, генеза, перспективи. Луганськ: Знання, 2001. 245 с.
3. Логинова Н.А. Биографический метод исследований и коррекции личности. Алматы, 2001. 173 с.
4. Федун М. Національно-художні аспекти спогадів Марка Черемшини. Обрії, 2004. № 1. С.74-78.
5. Фрайман И. Русские мемуары в историко-типологическом освещении: к постановке проблемы. – [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.ruthenia.ru/document/422973.html>
6. Черкасенко С. Шевченко й діти. Шевченко педагогом. 2-ге вид. Укр. шк. [Б. м.; б. д.]. 27 с. (Українська педагогічна бібліотека).
7. Черкашина П.Ю. Формування жанрів спогадової літератури / П.Ю. Черкашина // Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В.О. Сухомлинського: збірник наук. праць / за ред. В.Б. Будака, М.І. Майстренко. – Вып.4.11 (90). – Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2013. – 328 с.
8. Ясь О.В. Мемуаристика. Енциклопедія історії України: Т. 6. Київ: В-во Наук, думка, 2009. С.608-611.

References

1. Академічний тлумачний словник (1970 – 1980. Словник української мови в 11 томах. – Том 1. К.: 1970. – С. 11, 167.
2. Галич О.А. Українська документалістика на зламі тисячоліть: специфіка, генеза, перспективи. Луганськ: Знання, 2001. 245 с.
3. Логинова Н.А. Биографический метод исследований и коррекции личности. Алматы, 2001. 173 с.
4. Федун М. Национально-художні аспекти спогадів Марка Черемшини. Обрії, 2004. № 1. С. 74-78.
5. Fraiman Y. Russkie memuary v ystoryko-typologicheskoy osveshchenyy: k postanovke problemy. – [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.ruthenia.ru/document/422973.html>
6. Cherkasenko S. Shevchenko y dity. Shevchenko pedahohom. 2-he vyd. Ukr. shk. [B. m.; b. d.]. 27 s. (Ukrainska pedahohichna biblioteka).
7. Cherkashyna T.Iu. Formuvannia zhanriv spohadovoi literatury / T.Iu. Cherkashyna // Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu im. V.O. Sukhomlinskyoho: zbirnyk nauk, prats / za red. V.B. Budaka, M.I. Maistrenko. – Вып.4.11 (90). – Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2013. – 328 с.
8. Ias O.V. Memuarystyka. Entsyklopediia istorii Ukrainy: T. 6. Kyiv: V-vo Nauk, dumka, 2009. S. 608-611.

Розман І.І.,

к.пед.н., доцент, Мукачівський державний університет, rozmanii@ukr.net

Україна, м. Мукачево

ДЖЕРЕЛОЗНАВЧА ЦІННІСТЬ МЕМУАРИСТИКИ ЯК ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДЖЕРЕЛА

У статті розглядаються питання щодо відмінності мемуаристики та автобіографії, значення мемуарів для кращого розуміння особистості педагога. Закцентована увага на вивченні питання життєдіяльності педагогічної персоналії. Наголошено на комплексні методики і процедури вивчення різних форм мемуаристики.

Ключові слова: *мемуаристика, джерела, автобіографія, дослідження, наукова цінність.*

УДК 37.011.3

Таргоній І.В.,

аспірантка Рівненського державного гуманітарного університету,
ORCID: 0000-0002-0478-9235, ivanca18@ukr.net

Україна, м. Рівне

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ У ПОЗААУДИТОРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті схарактеризовано педагогічні умови виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів у позааудиторній діяльності, а саме: методична підготовка наставників студентських груп до виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів; змістове і методичне забезпечення процесу виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів; залучення студентів педагогічних коледжів до соціально-культурної діяльності, спрямованої на виховання толерантності.

З метою характеристики педагогічних умов виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів у позааудиторній діяльності було використано такі методи, як: синтез, порівняння, класифікація, узагальнення теоретичних та емпіричних даних.

Ключові слова: толерантність, виховання толерантності, студенти педагогічних коледжів, години наставника студентської групи, педагогічні умови, позааудиторна діяльність.

Постановка проблеми. В сучасних умовах проблема виховання толерантності у студентської молоді набуває особливої актуальності, оскільки загострення кризових явищ у сучасному суспільстві призвели до зміни життєвих цінностей та ідеалів, що виявляється у прояві неповаги, нетерпимості, агресивності, насильства до іншої точки зору.

У цьому контексті актуальності набуває проблема виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів, оскільки саме від майбутніх педагогів залежить духовне відродження сучасного українського суспільства.

У державних документах, зокрема, Законах України «Про Освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2012 року (2013), Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015) – наголошено на важливості морального виховання студентської молоді, а відтак і виховання толерантності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти проблеми виховання толерантності знайшли відображення в працях вчених-педагогів, а саме: технології виховання толерантності (Т. Білоус, О. Грива, В. Нечерда, І. Сухопара, Г. Шеламова та ін.); вивчення досвіду виховання толерантності зарубіжних країн (А. Джуринський, О. Матієнко та ін.); вивчення потенціалу гуманітарних дисциплін, як засобу виховання толерантності (Л. Алексашкіна, Є. Метліна, А. Сиротенко, Л. Шайгерова та ін.); виховання толерантності у майбутніх учителів (Ю. Гордієнко, Р. Кострубань, Ю. Котелянець, І. Кривошанка, Ю. Тодорцева, М. Якібчук та ін.).

Отже, незважаючи на широке відображення проблеми в спеціальній літературі, такій її аспект, як виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів, не знайшов широкого висвітлення.

Мета статті – схарактеризувати педагогічні умови виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів у позааудиторній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Охарактеризуємо педагогічні умови виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів у позааудиторній діяльності.

У педагогічній літературі умови ефективності діяльності визначаються як об'єктивні й суб'єктивні передумови, реалізація яких дає змогу досягти запланованої мети при найбільш раціональному (оптимальному) застосуванні сил і засобів. Реалізація умов виявляється в «успішному вирішенні педагогічних завдань, у доцільному використанні засобів і способів для досягнення цілей» [7, с.54].

У контексті нашого дослідження педагогічні умови визначаємо як «... суттєвий компонент педагогічного процесу, який включає в себе зміст, методи, організаційні форми виховання, а значить орієнтований на внутрішній світ вихованця» [9, с.179].

Аналіз педагогічної літератури, вивчення стану вихованості толерантності у студентів педагогічних коледжів дозволили визначити педагогічні умови, які підвищують ефективність виховання толерантності у названого вище контингенту здобувачів вищої освіти у позааудиторній діяльності, а саме: методична підготовка наставників студентських груп до виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів; змістове і методичне забезпечення процесу виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів; залучення студентів педагогічних коледжів до соціально-культурної діяльності, спрямованої на виховання толерантності.

Однією з педагогічних умов виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів є методична підготовка наставників студентських груп до виховання толерантності у студентів педагогічних коледжів.

Наставник студентської групи виконує багато функцій, серед яких виокремимо: організаційну, інформаційно-комунікативну, охоронно-захисну, мотиваційно-стимулюючу, спрямовуючу, аналітичну, координаційну, прогностичну, превентивну, евристичну [10, с.131].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>